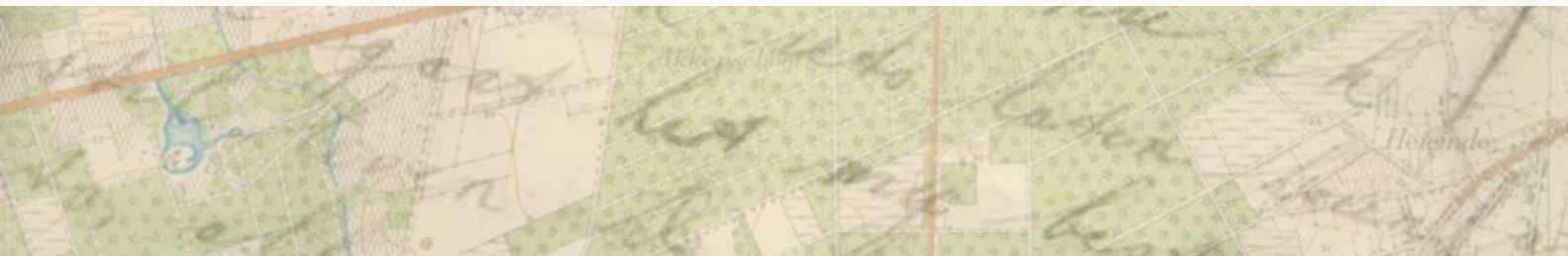

Kasterlee Bosakkers

Nota proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

Titel

Nota proefsleuvenonderzoek Kasterlee, Bosakkers: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Axel Theyskens

Erkende archeoloog

2019/00002 INDAR bv

2024/00017 Axel Theyskens

Projectnummer INDAR

2023-0170

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2025E107

Plaats en datum

Beerse, 19/05/2025

Voorblad

Referentie kaart Beerse 1939: Cartesius.

INHOUDSOPGAVE

1.	Administratieve gegevens	3
2.	Gemotiveerd advies.....	4
2.1.	Aanleiding vooronderzoek.....	4
2.2.	Resultaten vervolgonderzoeken	4
2.2.1.	Landschappelijk bodemonderzoek	4
2.2.2.	Proefsleuvenonderzoek.....	5
2.3.	Impactbepaling van de geplande werken	5
2.4.	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	6
3.	Bibliografie	7

I. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2023-170
Projectcode Onroerend Erfgoed		2023G210 (LBO) 2025E107 (PS)
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Kasterlee
	Straat	Bosakkers
Kadastrale gegevens	Gemeente	Kasterlee
	Afdeling	1
	Sectie	G
	Percelen	396s2 & 406k
Coördinaten	Noordoost	X: 191.843 Y: 214.94
	Noordwest	X: 191.808 Y: 214.281
	Zuidoost	X: 191.869 Y: 214.221
	Zuidwest	X: 191.828 Y: 214.208
Oppervlakte plangebied		Ca. 3.093 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 3.093 m ²
Erkend Archeoloog		2019/00002 INDAR
		2024/00017 Axel Theyskens

2. GEMOTIVEERD ADVIES

2.1. Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota VERMEERSCH, J. & VERRIJCKT, J. 2023: Archeologienota – Kasterlee, Bosakkers met ID 26679 en projectcode 2023E287. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande verkaveling langsheen de Bosakkers te Kasterlee. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2. Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1. Landschappelijk bodemonderzoek

Uit het bureauonderzoek¹ werd een verwachting opgesteld naar de aanwezigheid van een archeologische site:

Het plangebied ligt tussen 24 en 25 m +TAW en ligt daarbij vrij hoog in het landschap op de hogere flank van de rug van Lichtaart. De meest nabije waterloop ligt op 600m ten noorden. Menselijke aanwezigheid gaat al terug tot in de prehistorie, al zijn de resten uit de steentijd beperkt. De ligging op een gradiëntsituatie maakt het mogelijk dat steentijdsites aanwezig zijn al liggen de waterlopen vrij ver (minstens 600m) en is de Rullenloop mogelijk antropogeen van oorsprong al kan die teruggaan op een oudere natuurlijke loop. Artefactensites kunnen aanwezig zijn onder de plaggenbodem. In de omgeving is al een aantal keer vastgesteld dat artefactensites niet meer aanwezig kunnen zijn vanwege een aftopping van de archeologische laag door egalisatie of grondbewerking. De kans op het aantreffen van artefactensites uit de steentijd is dan ook matig te noemen.

Het plangebied heeft plaggenbodems wat doorgaans wijst op een aanleg van plaggen in de late middeleeuwen/nieuwe tijd. In de omgeving zijn verschillende archeologische vondsten en sporensites gekend vanaf het neolithicum, de periode vanaf de introductie van de landbouw. Het plangebied ligt ook tussen een aantal historische gehuchten en net ten oosten is een pot uit de midden-bronstijd aangetroffen. De aanwezigheid van plaggen (moet nog aangetoond worden) kan gezorgd hebben voor de afscherming van archeologische sites voor de late middeleeuwen (de periode van aanleg van het plaggendek). Voor het plangebied kan dan ook een matige tot hoge kans vooropgesteld worden voor het aantreffen van archeologische sites vanaf het neolithicum tot en met de late middeleeuwen. Voor latere perioden is gekend dat het terrein in gebruik was als akker of bos en dat de zone niet bebouwd was tot in de late 20ste eeuw.

Hierdoor werd een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd met mogelijke vervolgonderzoeken.

Binnen het gehele plangebied komt een AC-bodem voor. De landschappelijke boringen hebben uitgewezen dat het archeologisch niveau zich bevindt op een diepte tussen de 30 à 80 cm beneden het huidige maaiveld. Het plangebied wordt verkaveld. Hierdoor zijn de geplande

¹ VERMEERSCH & VERRIJCKT, 2023.

verstoringdieptes tot op heden ongekend. Eventuele archeologische waarden zullen hierdoor mogelijks worden weggegraven.

Volgens bovenstaande kan gesteld worden dat er niet voldoende informatie aanwezig is over de eventuele aan- of afwezigheid van archeologische sites. Er is wel voldoende informatie aanwezig om te beoordelen dat eventuele archeologische sites verstoord worden door de geplande werkzaamheden. Hierdoor is een behoud in situ onmogelijk. De verwachte podzolbodem kon echter niet worden aangetroffen. Hierdoor kan de vooropgestelde verwachting voor het aantreffen van artefactsites uit de steentijd dan ook herleid worden naar eerder laag tot zelfs nihil.

2.2.2. Proefsleuvenonderzoek

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden verspreid over het terrein drie profielkolommen aangelegd. Deze werden geschrinkt geplaatst om een zo volledig mogelijk beeld te bekomen van de bodemkundige opbouw binnen het plangebied. Ze resulteerden in twee gevallen in dezelfde vaststelling, namelijk een beperkt bewaarde A-B-C bodemopbouw met meerdere Ap-horizonten. Profiel 1 en 3 waren afgetopt tot in de Bs-horizont. Het bodemarchief in profiel 2 bleek zelfs volledig verstoord te zijn.

Het vlak loopt op van +22,49 m TAW in het noorden naar +23,73 m TAW in het zuiden. Zowel de metingen van het maaiveld als die van het vlak liggen dus in lijn met het DHM. Het vlak werd gemiddeld tussen 80 en 130 cm aangetroffen onder het maaiveld.

Verspreid over het terrein werden verscheidene verstoringen aangetroffen. Deze verstoringen konden op basis van de zeer losse, donkere en humeuze vulling, alsook de inmenging van bouwpuin, plastic etc... als recent geïnterpreteerd worden. Mogelijk houden deze verband met de recent gesloopte villa en aanhorigheden op het perceel van Bosakkers 18. Het zuiden van het terrein was duidelijk reeds afgegraven tot het archeologische niveau. Indien er sporen aanwezig waren op deze locatie, is het mogelijk dat deze reeds vergraven zijn door de verstoring. Op basis van de afwezigheid van sporen en de aanwijzingen voor aftopping in elk van de profielen, doen concluderen dat er zich binnen het plangebied geen archeologische vindplaats bevindt.

Mogelijks zijn archeologische sites terug te vinden op de lager gelegen gebieden ten noorden van het plangebied, of nog wat hoger op de dekzandrug, in zuidoostelijke richting.

2.3. Impactbepaling van de geplande werken²

De opdrachtgever plant op het terrein een verkaveling uit te voeren. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

Het plangebied heeft een oppervlakte van c. 3.093m² en zal verkaveld worden. De verkaveling houdt in dat het terrein opgedeeld wordt van twee naar zes loten. Deze hebben een oppervlakte tussen 493m² en 529m². Daarbij is telkens een zone voorzien waarbinnen gebouwd mag worden. Bij kavels 3 t/m 6 zijn er ook zones voor bijgebouwen. De rest is voorbehouden voor tuin en telkens is er 18m²/lot voorbehouden voor een carport.

² VERMEERSCH & VERRIJCKT 2023.

De diepte van de werken is momenteel niet gekend. De bomenrij in het oosten blijft behouden.

2.4. Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Kasterlee, Bosakkers leverde geen archeologische relevante sporen op. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er binnen de contouren van het plangebied geen archeologische site aanwezig is. Aangezien er geen archeologische site aanwezig is, is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3. BIBLIOGRAFIE

BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. SIKB

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.

TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.

VAN GILS, M. & DE BIE, M. 2006. Steentijd in de Kempen. Prospectie, kartering en waardering van het laat-paleolithische en mesolithische erfgoed. In: COUSSERIER, K., MEYLEMANS, E. & IN 'T VEN, I. (red.), *CAI-II. Thematisch inventarisatie- en evaluatieonderzoek*. VIOE Rapporten 2, Brussel, 7-16.

VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.

VERMEERSCH, J. & VERRIJCK, J. 2023. *Archeologienota Kasterlee, Bosakkers 18*. Rapport Nr. 1313, Beerse.

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.

Voorblad:

CARTESIUS, 2025. *Cartesius, Kaartlaag 1939* Available at: http://www.cartesius.be/arcgis/home/webmap/viewer.html?url=https://wmts.ngi.be/arcgis/rest/services/seamless_carto__default__3857__800/MapServer&lang=nl, bezocht op 31-10-2024.